

Privalomojo sveikatos draudimo fondo 2020 metų konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių teisingumo bei lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo vertinimas

Finansinis auditas

Paskelbta: 2021 10 01

[VISA ATASKAITA \(LT\)](#)

[SANTRAUKA \(EN\)](#)

Ką mes įvertinome ir kodėl

Vadovaudamiesi Valstybės kontrolės įstatymu ir Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu, atlikome kasmetinį Privalomojo sveikatos draudimo fondo konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių teisingumo ir lėšų bei turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo pasirinktose srityse vertinimo auditą.

Ką mes nustatėme

1) Sveikatos apsaugos ministerija, siekdama užtikrinti asmens sveikatos priežiūros įstaigų finansinį tvarumą karantino dėl COVID-19 laikotarpiu, 2020 m. kovo 30 d. ministro įsakymu pakeitė galiojusį Sveikatos priežiūros paslaugų apmokėjimo tvarkos aprašą paslaugoms, suteiktoms nuo 2020 m. kovo 1 d. iki mėnesio, kurį bus atšauktas karantinas, paskutinės dienos. Naujose taisyklėse taip pat nustatyta asmens sveikatos priežiūros įstaigoms kiekvieną mėnesį mokėti 1/12 mokėjimo metu galiojančioje sutartyje, sudarytoje su teritorine ligonių kasa, nurodytos metinės sutartinės sumos. Jei įstaiga nurodytu laikotarpiu asmens sveikatos priežiūros paslaugų suteikia daugiau nei 1/12 metinės sutartinės sumos, jai mokama už faktiškai suteiktas paslaugas. Pagal asmens sveikatos priežiūros įstaigų išrašytas sąskaitas faktiškai 2020 m. Privalomojo sveikatos draudimo biudžeto lėšomis sumokėta 902,6 milijono eurų už suteiktas paslaugas ir 201,3 milijono eurų už sutartyse numatyta apimtimi planuotas suteikti paslaugas.

Nuo kovo mėn. sveikatos apsaugos ministro įsakymu nustatytas apmokėjimas už planuotas suteikti asmens sveikatos priežiūros paslaugas negali būti laikomas bazinių kainų nustatymu, o teisė nustatyti kitokią atsiskaitymo su asmens sveikatos priežiūros įstaigomis tvarką Sveikatos draudimo įstatymu ministrui nebuvo suteikta. Taigi visi vėlesni mokėjimai neatitinka Sveikatos draudimo įstatymo arba paslaugų teikimo ir mokėjimo sutarčių nuostatų.

2) Vyriausybė priėmė sprendimą 2020 m. asmens sveikatos priežiūros įstaigų darbuotojų (dirbančių COVID-19 sąlygomis) darbo užmokesčio didinimo ir su juo susijusių darbdavio mokamų mokesčių sąnaudas kompensuoti Privalomojo sveikatos draudimo fondo pagrindinės rezervo dalies lėšomis. Įstatymu nustačius nuo 60 iki 100 % didinti pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientą ar mėnesinę algą, nebuvo apibrėžtas kitų, nuo šių dydžių skaičiuojamų, darbo užmokesčio dalių (numatytų gydymo įstaigų darbo apmokėjimo sistemose) didinimas. Įvertinę 29 asmens sveikatos

priežiūros įstaigų 2020 m. priimtus sprendimus dėl darbo užmokesčio padidinimo, galime išskirti tris sąlyginius įstatymo taikymo būdus, kuriuos panašiu santykiu taikė ir 170 (pateikusių atsakymus iš 221 papildomai apklaustų) asmens sveikatos priežiūros įstaigų:

- 45 % įstaigų didino nustatytu procentiniu dydžiu pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientą (apskaičiuotą darbo užmokesčio pastoviąją dalį), todėl atitinkamai buvo padidintos kitos nuo šios dalies apskaičiuojamos darbo užmokesčio dalys;
- 45 % įstaigų didino nustatytu procentiniu dydžiu pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientą (ar apskaičiuotą darbo užmokesčio pastoviąją dalį), tačiau kitas darbo užmokesčio dalis skaičiavo nuo nepadidintos dalies;
- 10 % įstaigų apskaičiavo fiksuotą atlygio priedą tam tikros pareigybės darbuotojui už faktiškai dirbtą laiką su COVID-19 pacientais konkrečiame padalinyje.

Trijų skirtingų būdų taikymas lėmė darbo užmokesčio didinimo netolygumus asmens sveikatos priežiūros įstaigose.

Kokias išvadas padarėme

- 1) Asmens sveikatos priežiūros paslaugų apmokėjimo tvarka karantino dėl COVID19 laikotarpiu nebuvo suderinta su Sveikatos draudimo įstatymo nuostatomis. Sveikatos apsaugos ministerija suplanavo svarstyti nesuderinamumo klausimą ir, atsižvelgdama į priimtus sprendimus dėl ateityje taikytino apmokėjimo asmens sveikatos priežiūros įstaigoms už paslaugas būdo, tikslinti teisės aktus.
- 2) Darbo užmokesčio didinimo netolygumus asmens sveikatos priežiūros įstaigose lėmė skirtingas teisinio reglamentavimo taikymas. Ministerijai rekomendavome imtis veiksmų dėl darbo užmokesčio didinimą karantino ir ekstremaliosios situacijos dėl koronaviruso infekcijos laikotarpiais nustatančių teisės aktų praktinio taikymo aiškinimo arba jų nuostatų tikslinimo.